

§ 11. Unumquodq̄ tunc scire putamus, inquit Philosophus, quando causas ejus primas novimus, & prima principia & usq̄ ad elementa. lib. I. Phys. c. 1. Unde manifestum est, quod si quis Substantiam novisse velit, principia & causas substantiarum considerare debeat. Unius scientiæ est Entia contemplari quatenus Entia sunt, & imprimis versari circa illud, quod primariò Ens dicitur, & ex quo reliqua dependent. Si igitur hoc est Substantia substantiarũ oportet principia & causas novisse Philosophum, puta primum & absolutè dictũ lib. 4. Metaph. c. 2. Circa substantiam præsens est contemplatio, substantiarum enim principia & causæ quærentur lib 14. (12.) Met. c. 1.

§. 12. De primis principiis complexis, seu de Axiomatibus primis frequenter quærit Philosophus, cuius disciplinæ sit ea considerare, an ejus, quæ agit de substantia, seu de Ente, sapientiæ puta, an verò alterius: quod si alterius disciplinæ esset axiomatica principia considerare, illa cum Sapientia de dignitate certaret, pluresve Sapientiæ essent. lib. 3. Metaph. c. 1 & 2. Quoniam verò hoc absurdum esse videtur, Philosophus concludit, quod ejusdem, scientiæ sit de Ente agere, & de principiis dictis, cum non certo alicui generi competant, sed omnibus Entibus, quatenus Entia sunt, insint, lib. 4. Met. c. 3. lib. 13. (11.) Met. c. 1. Et hoc ipsum etiam exigere videtur prima conditio Sapientiæ.

§. 13. Sapientia itaq̄; prima, quandoquidem primorum axiomatum considerationem nacta est, reliquarum etiam disciplinarum principia explicare debet, & & probare potest, (nisi enim explicentur, probari non poterunt, Probl. 3. §. 3. 5.) propria enim disciplinarum principia demonstrari non possunt, nisi ex communibus omnium principis quorum scientia erit omnium scientiarum Domina. lib. 5. Post.